
ZPRÁVY

NĚKTERÉ OTÁZKY SOUČASNÉ ORGANIZACE TRAUMATOLOGICKÉ A NEUROTRAUMATOLOGICKÉ SLUŽBY V MAĎARSKÉ LIDOVÉ REPUBLICE

Major MUDr. Ivo FUSEK

V r. 1958 byl založen Státní traumatologický ústav v Budapešti. Od jeho vzniku má maďarská traumatologie ústřední vedení. Řídí po organizační a odborné stránce všechna úrazová oddělení v zemi. Je jich 22 s celkovou lůžkovou kapacitou kolem 1550. Sám ústav je velmi moderně vybaven a má v současné době 350 lůžek. Rozdělen je na oddělení neurotraumatologické (40 lůžek), břišní, hrudní, pro úrazy končetin, oddělení pro rekonstrukci ruky, odd. resuscitační, rehabilitační a spáleninové. V ústavu jsou vychováváni a doškolováni lékaři specialisté — traumatologové. Je jistě velmi zajímavé, že ředitelem ústavu je hlavní chirurg Maďarské lidové armády a že do ústavu jsou povolováni na pravidelná vojenská cvičení civilní chirurgové a traumatologové. Pro tuto svou funkci zabezpečuje ústav velmi dobré podmínky, protože soustřeďuje většinu úrazů všeho druhu z Budapešti a okolí.

Centrální vedení traumatologie umožňuje velmi rychlé zavádění jednotných léčebných postupů podle nových vědeckých poznatků a jejich masové prověření. Hlavní chirurg armády je v úzkém spojení s moderními způsoby léčení a má dokonalý přehled o stavu odborné erudice lékařů chirurgů.

Neurotraumatologické oddělení traumatologického ústavu je jediné v Maďarsku. V příštích 5 letech mají obdobná vzniknout v rámci úrazových oddělení krajských a větších, hlavně průmyslových měst. V Budapešti je neurotrauma-

tologická služba rozdělena mezi neurochirurgický institut, neurochirurgické odd. vojenské nemocnice a neurotraumatologické oddělení tak, že v určené dny jsou všechny úrazy soustřeďovány do jednoho ústavu. Mimo hlavní město jsou těžké úrazy CNS ošetřovány na neurochirurgických pracovištích universitních měst (Pétkosteli, Szeged, Debrecín), nebo transportovány do Budapešti, nebo léčeny na chirurgických nebo traumatologických pracovištích po neurochirurgickém konziliu.

V armádě jsou kranioencefalní a míšní úrazy z Budapešti a okolí soustřeďovány na neurochirurgickém oddělení vojenské nemocnice. Stal-li se úraz v periferních oblastech Maďarska, je poraněný voják hospitalizován v nejbližší nemocnici. Tam je konziliárně vyšetřen vojenským neurochirurgem, který buď na místě operuje, nebo určuje způsob konzervativního léčení, event. podle stavu nemocného a závažnosti poranění indikuje převoz do Budapešti. Zásadně se nestává, aby poraněný voják byl transportován bez vědomí neurochirurga. Transport je prováděn automobilem nebo letadlem, ne helikopterou.

Realizace plánu maďarské traumatologie — zříditi hustší síť neurotraumatologických pracovišť — umožní koncentraci poranění na specializovaných pracovištích a vyloučí negativní vliv délky transportu. Jistě by bylo vhodné o podobném uvažovat i u nás v civilním zdravotnickém sektoru, zvláště v oblastech s vysokou úrazovostí.